

KLASSEKAMPEN

Ansvarlig redaktør: Bjørgulv Braanen
 Administrerende direktør: Christian Samuelsen
 Redaksjonssjef og featureredaktør: Mari Skurdal
 Nyhetssjef: Kjell-Erik N. Kallset og Mimir Kristjansson
 Kulturredaktør: Bendik Wold
 Utenriksredaktør: Yohan Shanmugaratnam
 Utviklingsredaktør: Katrine Ree Holmøy
 Utgitt av © Klassekampen AS.
 Ettertrykk og elektronisk videre distribusjon forbudt uten etter særskilt avtale.

Slag i lufta?

■ For første gang er flertallet på Stortinget imot at Norge skal bli medlem av EU. Det konkluderer Nei til EU med etter en spørreundersøkelse blant stortingskandidatene før valget, som tidligere er omtalt i Nationen. Nei til EU stilte seks spørsmål om EU og EØS til de øverste kandidatene på partilistene. 84 av representantene svarte nei på spørsmålet om Norge bør bli medlem av EU. Med 12 usikre og 35 som ikke har svart, mener Nei til EU at flertallet blant de 169 representantene er EU-motstandere. Nei til EU har målt kandidatens syn på EU jevnlig siden 1994, og det har aldri tidligere vært et flertall mot EU på Stortinget, skriver Nationen.

■ Det store spørsmålet i norsk politikk er ikke EU-medlemskap, men EØS-avtalen, og her er flertallet på Stortinget betydelig mer positivt. Hele 77 representanter er mot en folkeavstemning om avtalen. Et stort flertall, selv om det er mindre enn ved forrige stortingsvalg, foretrekker også EØS-avtalen dersom alternativet er en bilateral handelsavtale. Det som likevel er klart, er at det er en økende vilje til å bruke vetoretten hvis EU-direktiver i avgjørende grad strir mot nasjonale interesser og demokratisk fattede vedtak. 83 stortingsrepresentanter mener Norge bør bruke vetoretten i EØS mer aktiv enn i dag, selv om de fleste ikke vil reservere seg mot EUs jernbanepakke som pålegger Norge å konkurransutsette persontrafikken. På spørsmål om Norge bør underlegges EUs energibyrå Acer, er det tvil. Her kan det imidlertid oppstå et blokkerende mindretall hvis saken behandles etter paragraf 115 i Grunnloven, som krever tre firedels flertall hvis Norge skal avstå suverenitet.

■ Det er en økende vilje i flere partier til å bruke vetoretten, men den er tidligere bare brukt mot postdirektivet, og det ble opphevet seinere. Ap har nå også varslet en tøffere linje mot EØS i arbeidslivspolitikken, men hvis partiet ikke er villig til å nedlegge veto mot EU-direktiver, blir det bare retoriske slag i tomme lufta. Når flertallet på Stortinget nå sier at vetoretten mot EU-direktiver må brukes mer aktivt, bør det ikke være så vanskelig å innfri, ettersom den bare er brukt én eneste gang siden 1994.

BJØRGULV BRAANEN

Løfte dynket i aceton

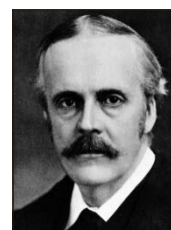
Kalenderen

2. NOVEMBER

Det har fått det høytidelige navnet erklæring, men var et brev fra den britiske utenriksministeren Arthur James Balfour (1848–1930) til den engelske sionistlederen og krøsussen Lord Walter Rothschild (1868–1937) med støtte til ideen om «å opprette et nasjonalt hjem for jødene». I dag er det 100 år siden den såkalte Balfour-erklæringen, to da-

ger etter at det britiske Egyptian Expeditionary Force (EEF), med general Edmund Allenby i spissen, hadde brutt gjennom den osmanske fronten ved Beersheba og rykket mot Jerusalem.

Mens Allenby strødde brutte løfter overfor araberne på sin vei, som Thomas Lawrence of Arabia trodde på, lå det også et løfte bak Balfours brev som aldri var hjemlet i den britiske regjeringen. Løftet ble gitt til den jødiske kjemikeren Chaim

Arthur Balfour

Weizman (1874–1952), flyktning fra Hviterussland: Om han framstilte aceton til ammunisjon for britene som kunne befri Palestina, «skal De få Deres land. Det skal jeg sørge for». Dette var åpen støtte til det sionistiske prosjektet, lenge før holocaust, men som i første fase endte i det britiske mandatområdet. Grensene for det nye Midtøsten hadde briten Mark Sykes (1879–1919) og franske François Georges-Picot (1870–1951) trukket opp året før. **PMJ**

Hva er det som får akademikere til å rope på revolusjon?

Meg, me og moi

Anja Sletteland

FOKUS

Her en natt drømte jeg at jeg hacket meg inn i avisa og byttet ut alle neste dags artikler med tekster om matpakke. Ja, matpakke – brødskiver og rundstykker innpakket i tynt papir. Drømmens budskap var kanskje ikke så mystisk, siden jeg våknet av at magen protesterte høylytt mot mitt svikeyfullt lave næringsinntak kvelden før. Men hvorfor hadde jeg i drømmen fått lyst til å fylle en hel avis om fårepølse, salami, jarlsbergost og syltetøy? Hvem har lyst til å lese om noe sånt?

Sult til tross, brødboksen følte lenger unna enn tankene. For det var noe med drømmen som minnet meg om Toril Mois nye bok.

I boka «*Revolution of the ordinary*» argumenterer Moi for at filosofiske spørsmål bør diskuteres med utgangspunkt i det konkrete og erfaringsnære. Ifølge Moi er forskere i dag så opptatt av abstrakte begreper at de ikke ser det som er rett foran seg. Løsningen hennes er intet mindre enn en *revolusjon* – altså ikke i betydningen samfunnsomveltning, men i at humaniora bør bytte ut den rådende språkfilosofien med en annen.

Boka har møtt en god del kritikk, blant annet fordi den tegner et bilde av dagens humaniora som få kjenner seg igjen i. Litteraturviter Kaja Schjerven Mollerin påpekte i sin anmeldelse at boka bygger på en oppkonstruert konflikt mellom følgerne av Ferdinand de Saussures strukturoriente språkfilosofi og Ludwig Wittgensteins hverdagsspråk. Slik ignorerer Moi det meste av teoriutviklingen de siste 70 årene (Bokmagasinet 30. september). I tillegg overser hun at også Saussure har inspirert mange studier av konkret

«Krigens logikk tjener ikke alltid tankens utvikling»

erfaring, blant annet innenfor etnografi, situasjonsanalyse og diskursanalyse.

Men det var egentlig ikke dette som gjorde at matpakkedrømmen minnet meg om Toril Moi. Det jeg lurte på mens sulten knuget, var hvilken erfaring som får så mange akademikere til å rope på revolusjon. For selv om de færreste bruker begrepet, er den revolusjonære argumentasjonsformen særdeles utbredt i både humaniora og samfunnsvitenskapen. Erstatt idealisme med realisme! Positivism med konstruktivism! Miljø med evolusjon! Nasjonal med global! Selv de mest konkrete studiene skrives inn i paradigmatrider, ofte gjennom bisarre vranglesninger av faglige motstandere.

Hvorfor holder akademikere på med dette her? De fleste som har innblikk i flere fag vil jo fort gjennomskue retorikken og kanskje til og med avsløre urimelig lesning. Og de som ikke gjør det, kan sitte igjen med vranglære om andre fag og tradisjoner.

Et mulig svar ligger i selve den akademiske sjangeren. Som lingvisten George Lakoff har påpekt, er debatter ofte strukturert etter krigens logikk, der målet er å tvinge en motstander i retrett.

Akademiske debatter skrives ut ifra et fellesskap, der faglig relevans gjerne vurderes ut ifra hvorvidt ens bidrag kan brukes som våpen mot en felles faglig motpol.

I denne kampen vil det alltid være noen som føler seg ekskludert fordi deres tema, teorier eller metoder forsvinner under radaren. Derfor er det mange som insisterer på at frontlinjen burde stå et annet sted. Men problemet er snarere at krigens logikk ikke alltid tjener tankens utvikling – frontlinjen hindrer både innsikt i og samarbeid med andre tradisjoner. Slik stagnerer forskning i meningsløse skyttergraver, og hele fagtradisjoner politiseres.

Men kanskje dette bare er abstrakt teoretisering, og svaret ligger rett foran meg, i matpakke-drømmen: Kanskje de faglig revolusjonære simpelthen føler at det som opptar dem, er så viktig at alle burde bry seg om det samme.

Anja Sletteland
 anjas@klassekampen.no

NOBELKOMITEEN

AV ANDREAS IVERSEN OG ANDERS BORTNE

